

Sámediggi
Sámedigge
Sámiediggie
Saemiedigkie

**ČOAHKKINBEAVDEGIRJI 2020:2
SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2020:2**

§ 12-29

Giellalávdegoddi/Språknämnden

Čoahkkinbeaivvit

2020-03-17--18

Čoahkkin video bokte

SÁMEDIGGI/SAMETINGET
Giellalávdegoddi/Språknämnden
Báiki ja áigi/Plats och tid

ČOAHKKINBEAVDEGIRJI/SAMMANTRÄDESPROTOKOLL 2020:2
2020-03-17--18

Čoahkkin video bokte /Videomöte
Njukčamánnu 17 b./17 mars kl. 13:00- 16:50, §§ 12-19, 21-22
Njukčamánnu 18b./18 mars kl. 08:00-13:00, § 20, 23-29

Mearrideaddjit/Beslutande

Lars Miguel Utsi, ságadoalli/ordförande
Agneta Rimpi, áirras/ledamot
Ása Blind, áirras/ledamot
Daniel Barruk, áirras/ledamot, §§ 14-29

Iežá oasseváldi/
Övriga deltagare

Marie Louise Allas, čálli/sekreterare
Anita Kitok, ossodathoavda/ avdelningschef
Ingegerd Vannar §§ 12, 13, 16
Karin K Niia, § 20
Aina Negga, § 26

Paragrafat/Paragrafer

12-29

Dárkkisteaddji/Justerare

Agneta Rimpi

Vuolláičállosat/
Underskrifter

čálli/sekreterare.....
Marie Louise Allas

ságadoalli/ordförande
Lars Miguel Utsi

dárkkisteaddji/justerare.....
Agneta Rimpi

	<i>Dárkkástus lea diedihuvvon almmuhantávvalis. Justeringen har tillkännagivits enligt anslag.</i>
Orgána/Organ	Sámedikki giellalávdegoddi/Sametingets språknämnd
Čoahkkinbeaivi/Sammanträdesdatum	2020-03-17--18
Ilmmuhanbeaivi/Datum för anslags uppsättande
Beavdegirjji vurkensadji/ Förvaringsplats för protokollet	Sámedikki hálddahus, Giron Sametingets kansli, Giron
Vuolláičála/Underskrift

§ 12 Fastställande av föredragningslista

Nämnden beslutar

att fastställa den justerade föredragningslistan enligt nedan:

- § 12 Fastställande av föredragningslista
- § 13 Val av justerare
- § 14 Föregående protokoll 2020:1
- § 15 Budget
 - 1. Budgetuppföljning
 - 2. Budgetuppföljning korttidsstudiebidrag
- § 16 Lägesrapport 2019
- § 17 Riksdagsseminarium
- § 18 Internationella urfolksspråkdecenniet 2022-2032
- § 19 Sametingets språkpolitiska strategi
- § 20 Handlingsprogram för bevarande av samiska språk
- § 21 Remiss: Behörighet i ämnet samiska samt vissa läroplansändringar för ökad trygghet och studiero
- § 22 Uppföljning av korttidsstudier i samiska
- § 23 Budgetunderlag 2022-2024
- § 24 Språknämndens äskande styrelse
- § 25 Information från kansli
- § 26 Information om utredningen om uppföljning av minoritetspolitiken
- § 27 Gielegaltijes sydsamiska språkgrupps framtida arbete
- § 28 Övriga frågor
 - 1. Covid-19 och korttidsstudiestöd
- § 29 Mötesplan

Avslutning

§ 13 Val av justerare

Nämnden beslutar

att utse Agneta Rimpi till justerare.

§ 14 Föregående protokoll 2020:1, utgår Ärendet utgår.

§ 15 Budget

§ 15.1 Budgetuppföljning

Dokument:

- ./.
- Budgetuppföljning t o m 29 februari 2020

Föredragande: Anita Kitok

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 15.2 Budgetuppföljning korttidsstudiebidrag

Dokument:

- ./.
- Budgetuppföljning korttidsstudiebidrag 2020-01-01--2020-02-29

Föredragande: Anita Kitok

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 16 Lägesrapport 2019

Dokument:

- ./.
- Språknämndsprotokoll 2020-01-30, § 8
 - Lägesrapport 2019

Föredragande: Ingegerd Vannar

Sametinget ska enligt regleringsbrev lämna en lägesrapport om situationen för de samiska språken. Språknämnden har tagit del av Lägesrapporten skriftligt samt fått en dragning under mötet.

Nämnden beslutar

att godkänna utkast med ev. redaktionella ändringar.

§ 17 Riksdagsseminarium april 2020

Dokument:

- ./.
- Språknämndsprotokoll 2020-01-30, § 8

Föredragande: Anita Kitok

Språknämnden har beslutat att ett riksdagsseminarium bör genomföras i samband med överlämnandet av Lägesrapport 2019: De samiska språken.

Ordförande har haft kontakt med riksdagsledamöterna Annika Engström, M, och Jessica Wetterling, V, om de kan tänka sig vara värd för Sametingets riksdagsseminarium.

Covid-19 pandemi ställer hinder för dessa planer. Nämnden diskuterar hur de ska gå vidare och kommer överens om att skjuta upp riksdagsseminariet till senare tillfälle och ta upp frågan efter riksdagens sommaruppehåll.

Nämnden beslutar

- att undersöka möjligheten att genomföra riksdagsseminariet vid ett senare tillfälle.
- att uppdra till ordförande och kansli att bereda ärendet vidare.

Paragrafen justeras omedelbart

§ 18 **Internationella urfolksspråkdecenniet 2022-2032**

Dokument:

- Språknämndsprotokoll 2020-01-30, § 10.2

Föredragande: Lars Miguel Utsi

Internationella urfolksspråkåret är avslutat 2019 och språknämndens ordförande har varit i kontakt med samiska representanten för den arktiska regionen i IYIL styrkommitté och haft inledande samtal om aktiviteter under urfolksspråksdecenniet 2022-2032 för det samiska folket.

Inför språknämndsmötet var det känt att Aili Keskitalo, som under urfolksspråkåret haft en sammankallande funktion inom den arktiska gruppen, planerat samrådsmöte i New York omkring 20 april i samband med UNPFII för att diskutera dekadern.

I och med utbrott av covid-19 pandemi så har permanent forum för urfolk flyttats fram från april till hösten 2020. Det innebär att möte för att diskutera dekadern också flyttats fram.

Språknämnden diskuterar de förslag som kommit fram inledningsvis men vill också invänta det pågående arbetet på svensk sida med handlingsprogram för samiska språken innan man slutligen bestämmer om lämpliga förslag.

Nämnden beslutar

att uppdra till ordförande och kansli att bereda ärendet vidare.

§ 19 Sametingets språkpolitiska strategi

Dokument:

- Språknämndsprotokoll 2019-12-04, § 69
 - Språknämndsprotokoll 2020-01-30, § 7
- ./.
- Utdrag ur Språkpolitiska handlingsprogrammet

Föredragande: Lars Miguel Utsi

Språknämnden beslutade den 4 december 2019, § 69

- att påbörja arbetet med att utforma en språkpolitisk strategi.
- att den språkpolitiska strategin ska ersätta det språkpolitiska handlingsprogrammet.
- att uppdra till kansliet och nämndens ordförande att fortsätta bereda ärendet vidare.

Språknämnden diskuterar arbetsgång för arbetet med språkpolitiska strategin. Arbetet bör utgå från nuvarande styrdokument, Sametingets språkpolitiska handlingsprogram. Nämnden börjar med att se över skrivningar gällande vision, målbeskrivningar och annan text som finns i gällande språkpolitiskt handlingsprogram.

Nämnden beslutar

- att uppdra ordförande och kansli att bereda ärendet vidare.
- att genomföra ett nämndsmöte angående vision och målformuleringar.

§ 20 Uppdrag till Sametinget att utarbeta förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken

Dokument:

- Regeringens skrivelse, Nystart för en stärkt minoritetspolitik, SKR. 2017/18:282
- ./.
- Uppdrag till Sametinget att utarbeta förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken, dnr 2019-1498
 - Styrelseprotokoll 2019-12-16–17, § 194
 - Styrelseprotokoll 2020-01-21–22, § 15
- ./.
- Språknämndsprotokoll 2019-01-30, § 5
 - Rapportering om framtagande av ett förslag på handlingsprogram för samiska språken

Föredragande: Anita Kitok

Sametinget har i november 2019 av regeringen mottagit uppdraget att utarbeta ett förslag till långsiktigt och samlat handlingsprogram för de samiska språken.

Bakgrunden till uppdraget är regeringens skrivelse, Nystart för en stärkt minoritetspolitik (skr. 2017/18:282), där regeringen gjorde bedömningen att ett långsiktigt och samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken bör utarbetas och antas. Vidare framkom att programmet bör innehålla såväl övergripande som specifika åtgärder och en tydlig ansvarsfördelning.

Syftet med arbetet är att utifrån uppdragsdirektiven utforma ett handlingsprogram för de samiska språken nordsamiska, lulesamiska, pitesamiska, umesamiska samt sydsamiska. Handlingsprogrammets syfte är att främja möjligheten för samiska språk att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige.

Sametinget har upphandlat resurs för skrivandet av handlingsprogrammet. Skribenten föredrar delrapport som tidigare delgivits nämndsordförande och kansli.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingar

§ 21 **Remiss: Behörighet i ämnet samiska samt vissa läroplansändringar för ökad trygghet och studiero**

Dokument:

- Remisspromemoria om Behörighet i ämnet samiska samt vissa läroplansändringar för ökad trygghet och studiero, dnr 2020-164
- ./ - Promemoria: Behörighet i ämnet samiska samt vissa läroplansändringar för ökad trygghet och studiero, dnr 2020-164
- ./ - Förslag till remissvar

Föredragande: Anita Kitok

Information och diskussion om remissvarets utformning.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna.

§ 22 Uppföljning av korttidsstudier i samiska

Dokument:

- Plenum 2000-02-26, § 12
- ./.
- Sammanställning av rekviderade medel

Föredragande: Anita Kitok

Frågan om stöd för alfabetisering till vuxna samer som inte lärt sig skriva och läsa samiska genom skolgång avhandlades år 2000 i plenum. Sametinget bedömde i sitt remissvar över minoritetsrådskommitténs betänkande att Sverige inte för samerna kan uppfylla alla punkterna under artikel om utbildning. Sametinget ansåg att för att Sverige skulle kunna uppfylla förpliktelsen krävdes att studiestöd prioriterades för kurser för vuxen- och vidareutbildning på samiska.

Vidare konstaterades att de flesta vuxna samer aldrig fått någon utbildning i sitt modersmål. För att stärka det samiska språkets ställning i samhället behöver samerna få en grundläggande undervisning, alfabetisering i sitt språk. Sametinget beslutade att i budgetunderlag hos regeringen för år 2001 ansöka om 1 200 000 kronor som studiestöd för en alfabetiseringskampanj i samiska.

Från 1 juli 2006 kunde bidrag lämnas för studier i alfabetisering i det samiska språket.

I prop. 2007/08:1 utgiftsområde 15, inför budgetåret 2008, framkommer att såväl Sametinget och Samernas utbildningscentrum anser att det tydligt bör framgå i den nya statsbidragsförordningen att bidraget för studier i alfabetisering i samiska är till för samer som aldrig fått möjlighet att lära sig läsa och skriva på sitt modersmål.

Korttidsstudiebidraget regleras i förordning (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska. I förordning framkommer att syftet med bidraget är att främja samiska språket så att samer som inte fått möjlighet att lära sig läsa och skriva på samiska får tillfälle att lära sig det.

Sametinget fick under åren 2006-2008 ett anslag på 515 000-515 000-567 000 kronor genom Centrala studiestödsnämndens regleringsbrev, anslag 25:6 ap. 6. De två första åren särskildes bidrag och administrativa kostnader för att tredje året vara en klumpsumma. Detaljerad återrapportering skulle också ske mot anslag 25:7 *Bidrag till vissa organisationer m.m* och det fanns krav på att den genomsnittliga tiden för handläggning av ärenden som avsåg bidrag till korttidsstudier inte skulle överstiga tre veckor.

Budgetprop. 2008/09:1 under utgiftsområde 15 redogör regeringen att riksdagen godkänt att verksamhet som finansierats från anslag 25:6 *Bidrag vid vissa kortare*

studier får överföras till Specialpedagogiska myndigheten respektive Sametinget. Anslag 25:6 upphör därmed under utgiftsområde 15. Under utgiftsområde 1, 3:1 *Sametinget*, framgår att anslaget förstärks med 515 000 kronor med anledning av att ändamål och verksamheter avseende utgifter för bidrag enligt förordningen (2007:1437) om statsbidrag vid vissa studier i samiska som finansieras från det under utgiftsområde 15 uppförda anslaget 25:6 *Bidrag vid vissa kortare studier* samt de utgifter för administration som ligger under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslag 4.1 *Centrala studiestödsnämnden m.m.* flyttas till utgiftsområde 1 Rikets styrelse anslag 3:1 *Sametinget*.

Efter att finansiering flyttats till Sametingets förvaltningsanslag så ändrades också kravet på åiterrapportering i regleringsbrevet. Trots att resurserna tillförts förvaltningsanslag 3:1 *Sametinget* så kom åiterrapporteringskravet under rubrik Språk och kultur där det inledningsvis hänvisades till anslag 1:2, ap. 5.1, *Bidrag till samisk kultur etc.* där följande text fanns under åren 2009-2015:

Sametinget ska särskilt redovisa den samiska bibliotekskonsulentens verksamhet och kostnader samt fördelningen av medel till kortare studier i samiska.

Från 2016 så återfinns inga skrivningar om korttidsstudier i Sametingets regleringsbrev och det råder diskussion om Sametingets rätt att utbetala bidrag för korttidsstudier genom anslag 3:1.

Sametinget har fortsatt att betala ut bidrag för korttidsstudier i samiska och har under 2017 reviderat Föreskrifter om statsbidrag vid vissa studier i samiska.

Antal ansökningar och utbetalningens storlek av korttidsstudiebidrag har varierat under period 2011-2019.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Antal beviljade ansökningar	173	157	59	49	41	66	119	105	68
Utbetalt i tkr	544,3	445,1	201,9	130,7	263,0	99,3	648,7	576	502,8

Tabell. Beviljade ansökningar och utbetalda medel 2011-2019

Det är en svårighet för personer som önskar gå en kurs för att lära sig läsa och skriva, de måste oftast ordna hela kursen själv, allt från kursanordnare, medstudenter till lärare. Sametinget har i språkpolitiskt handlingsprogram lyft upp problematiken då det inte finns en ansvarig utbildningsanordnare för denna form av kurser /utbildning. Sametinget har utpekat Sámiij áhpadusguovdásj som naturlig aktör för att bl.a. säkerställa att kurstillbudet organiseras och att kurserna återkommer med en förutsägbar regelbundenhet.

Sametingets informationssatsning som gjorts tidigare år för att göra bidraget känt samt Sámij áhpadusguovdásj anpassade språkkurser bedöms av Sametinget vara viktiga faktorer för att bidragets syfte uppnås.

Sametinget bedömer att bidrag till korttidsstudier i samiska är ett bra instrument för att uppmuntra dem, som inte fått möjlighet att lära sig läsa och skriva samiska, att utveckla sitt språk. I dagsläget har inte Sametinget andra möjligheter än korttidsstudiebidraget för att främja samiska språken på individnivå. Sametinget har vidare i språkpolitiska handlingsprogrammet sett att syftet med korttidskurserna, att fler kan skriva och läsa samiska, bidrar till att uppfylla Sametingets mål om att alla ska ha möjlighet att utveckla sitt språk utifrån individuella förutsättningar

Sametingets kansli har sammanställt uppgifter utifrån rekviderade medel 2017-2019 med beaktan på undervisningsspråk, ålders- och könsfördelning samt deltagare utifrån antal kurstimmar.

Nämnden beslutar

att genomföra en fortsatt uppföljning av korttidsstudier i samiska med fokus på effekt.

§ 23 Budgetunderlag 2022-2024

Dokument:

- ./.
- Utdrag ur Budgetunderlag 2021-2023

Föredragande: Lars Miguel Utsi

Diskussion om hur arbetet ska läggas upp inför budgetunderlag 2022-2024,

Nämnden beslutar

att uppdra till ordförande och kansli att bereda ärendet vidare.

§ 24 Språknämndens äskande till styrelsen 2021

Dokument:

- ./.
- Språknämndsprotokoll 2019-06-20, § 34
 - Sametingets budget 2020

Föredragande: Lars Miguel Utsi

Inför 2020 beslutade språknämnden att äska 1 415 tkr av Sametingets styrelse för verksamhet inom språknämndens område. Nämndens äskande avsåg

utbetalning av korttidsstudiebidrag i studier i samiska, en kartläggning av samiska språkens behov, samråd om språkstrategi och handlingsplan för samiska språken samt satsningar på språklig utveckling utifrån prioriterade insatser inom Sametingets språkpolitiska handlingsprogram.

Styrelsen har beslutat budget för 2020.

Det utskickade budgetunderlaget är inte längre aktuellt och ordförande informerar att inga språkinsatser är beslutade av styrelsen för 2020. Styrelsen har ansett att Sametingets regeringsuppdrag kring handlingsprogrammet för samiska språk bedöms ha en stor påverkan för samiska språken. Ordförande ser att Sametingets deltagande i Almedalen inkluderar samiska språken. Vidare informerar ordförande att korttidsstudiestödet under 2020 beslutats med en budget på 600 000 kr för utbetalning från förvaltningsanslaget.

Nämnden diskuterar äskande till styrelse för år 2021 och tittar på föregående års äskanden.

Nämnden beslutar

att uppdra till ordförande och kansli att bereda ärendet.

§ 25 **Information från kansli**

Anita Kitok informerar om nuläge i fråga om Giellagáldu, där intention är att Giellagáldu övergår till Sametinget i Norge enligt tidigare beslut. Tanken är att samtliga plenum ska besluta om Giellagáldus framtida stadgar innan sommaren.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 26 **Information om utredningen om uppföljning av minoritetspolitiken**

Dokument:

- Språknämndsprotokoll 2019-01-30, § 10.1

Föredragande: Aina Negga

Aina Negga, som sitter med som Sametingets expert i utredningen, ger aktuell status om arbetet i utredningen, nämnden diskuterar skrivningar och förslag i det fortsatta arbetet.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 27 Gielegaaltijes sydsamiska språkgrupps framtida arbete

Dokument:

- ./.
- Skrivelse 2018-11-30, dnr 8.2.6-2018-1512
 - Styrelseprotokoll 2019-01-23—24, § 24

Föredragande: Anita Kitok

Styrelsen beslutade 23-24 januari 2019, § 24

att uppdra till språknämnden inlämna yttrande

Gielegaltijes sydsamiska språkgrupp har inkommit med skrivelse för att påtala de behov språksektionen upplever finns i arbetet med sydsamisk terminologi och normeringsarbete.

Sámi Giellagáldu är Samiskt Parlamentariskt Råds nordiska organ för språksamarbete. Sámi Giellagáldu är högsta beslutande instans i frågor som rör samiska språken. SPR beslutar om Sámi Giellagáldus riktlinjer och frågor som rör dess arbetsordning.

Sámi Giellagáldu har sedan 2011 bedrivits inom tre interregprojekt och under samt efter projekttid bibehållit den organisation som varit under projekttid.

Efter att tredje projektet avslutats i maj 2018 så regleras Sámi Giellagáldus arbete i samarbetsavtal mellan de tre sametingen. Arbetsledning utgår från Sametinget i Finland. Det stadgas i samarbetsavtalet att respektive Sameting står för finansiering av språkarbete i respektive land med att ha anställda språkarbetare samt möjliggöra arbetet med språksektioner.

Då arbetet i Sámi Giellagáldu inte haft varaktig finansiering så har det varit svårt att rekrytera språkkonsulenter och i perioder har Sametinget i Sverige inte sökt språkkonsulenter för vakanta tjänster.

Språknämnden diskuterar ärendet och finner att frågan ligger på verksamhetsnivå och anser att dessa frågor ska hanteras utifrån det som brukligt är för verksamheten.

Nämnden beslutar

att inte inlämna ett yttrande till styrelsen i ärendet.

Paragrafen justeras omedelbart,

§ 28 Övriga frågor

§ 28.1 Covid-19 och korttidsstudiebidrag

Information om att det kommit frågor till kansli kring covid-19 pandemi och utbetalning av korttidsstudier. Frågan har lyfts att det finns risk för att personer som beviljats bidrag för logi under sådan kurs och förbeställt logi under kurstid kan komma att stå med kostnaden för logi även om kursen avbrutits före kursavslut.

Nämnden beslutar

att lägga informationen till handlingarna

§ 29 Mötesplan

Dokument:

./ - Mötesplan Sametinget 2020

Föredragande: Anita Kitok

Det finns behov för nämnden att hålla möten för dels handlingsprogrammet som är under utarbetande och kring målbeskrivningar i kommande språkpolitiskt strategi.

Nämnden beslutar

att hålla nästa nämndsmöte via video, 16 april 2020, kl. 8:00-17:00.

att hålla språknämndsmöte via video, 12 maj 2020, kl. 9:30-10.15 och mellan kl. 13:00- 17:00

Ordförande avslutar mötet / Ságadoalli loahpaha čoahkkima.